

Inleiding

Hoofdluis komt regelmatig voor en iedereen kan het krijgen. Belangrijk is de vroegtijdige onderkenning en effectieve behandeling om voortduren en verspreiding van hoofdluis tegen te gaan. Het structureel, regelmatig controleren van kinderen is een goede manier om het hoofdluisprobleem aan te pakken.

Wat is hoofdluis?

De hoofdluis behoort tot de groep van insecten die als parasiet op zoogdieren leeft.

De hoofdluis haalt zijn voedsel uit mensen bloed. Elke diersoort en ook de mens heeft zijn eigen luizen. De luis van bijv. een hond kan niet overleven op een mens en omgekeerd.

Een volwassen luis leeft ongeveer een maand en legt zo'n 6-8 eieren per dag; dit zijn de neten.

Luizen leggen hun eieren (neten) aan de basis van de haren, bij voorkeur op de donkere, warme plaatsen op het hoofd, zoals onder de pony, achter de oren en in de nek. De neten komen na 7-9 dagen uit. De nieuwe luizen beginnen dan na 7-9 dagen ook met het leggen van eieren. Het is dus niet verwonderlijk dat het aantal luizen op het hoofd in korte tijd sterk kan toenemen. De neten zijn meestal vuilwit tot geelbruin van kleur, een enkele keer ook zwart. Neten zijn moeilijk los te krijgen. Het verschil met roos is overduidelijk: roos zit altijd los.

Hoe kun je luizen krijgen?

Luizen zijn overlopers. Zij kunnen niet springen. Ze kunnen alleen lopen; van het ene hoofd op het andere hoofd. Kinderen zijn het meest bevattelijk voor hoofdluis. Dit komt doordat zij bij het spelen of stoeien vaak letterlijk de koppen bij elkaar steken. Luizen kunnen ook overstappen via jassen, mutsen, sjaals, beddengoed, autostoelen, knuffeldieren, verkleedkleden, in de poppenhoek of door het gebruik van dezelfde kam/borstel.

Gewone lichaamshygiëne is niet van invloed op het krijgen van luizen. Luizen maken geen onderscheid tussen vies en schoon haar. Je kunt hoofdluis niet voorkomen door elke dag je haar te wassen.

Hoe weet je of je luizen hebt?

Als je pas besmet bent met hoofdluis heb je vaak nog niet zo veel last van jeuk. Jeuk is wel altijd een reden om te kijken of er hoofdluizen en neten op het hoofd te zien zijn. Iedereen kan luizen en neten herkennen.

Neten zitten vaak tussen de nekharen, onder de voorhoofdsharen of achter de oren.

Neten zitten dicht bij de hoofdhuid en zijn aan de haren vastgekleefd. Neten die meer dan 2 cm van de hoofdhuid afliggen zijn lege neten (oude besmetting). Deze moeten wel verwijderd worden. Mocht een luis niet volledig dood zijn, dan begint de besmetting opnieuw.

Taken en verantwoordelijkheden

Ouders

Ouders zijn de eerst verantwoordelijke personen voor opvoeding en verzorging van hun kind(eren). Ouders leren een kind omgaan met zijn persoonlijke verzorging. Bovendien zijn ouders verantwoordelijk voor de hoofdluisbehandeling van hun kind. Dit betekent dat de ouders verantwoordelijk zijn voor de controle op – en verwijdering van hoofdluis en neten uit de haren van de kinderen. Als een kind inderdaad hoofdluis heeft, is het heel belangrijk dat ouders de school en de ouders van vriendjes waarschuwen om verdere verspreiding van hoofdluis te beperken. Ook opa's en oma's, de oppas en niet te vergeten de naschoolse opvang (taxi's) moeten ingelicht worden. Helaas gebeurt dit lang niet altijd, omdat veel ouders zich (ten onrechte) schamen dat hun kind hoofdluis heeft.

School

De school heeft een aanvullende, stimulerende en bewakende rol in het voorkomen en bestrijden van hoofdluis. Wij zijn verantwoordelijk voor de hygiëne en voor het leefklimaat op school en voor het nemen van preventieve maatregelen. Wij kunnen er toe bijdragen dat het hebben van luizen uit de taboesfeer komt door met de kinderen over luizen te praten of door ouders te informeren over hoofdluis.

Kriebelouders zijn ouders die de kinderen controleren op hoofdluis. Nieuwe kriebelouders worden gevraagd in overleg met de leerkracht. Er wordt een stevig beroep gedaan op discretie.

De GGD

De GGD heeft een adviserende, coördinerende en zo nodig controlerende taak te aanzien van hoofdluisbestrijding. Dit houdt in:

Het geven van voorlichting aan scholen over hoofdluis d.m.v.:

- het geven van informatie over hoofdluis voor scholen
- het aanleren van vaardigheden aan ouders/verzorgers en leerkrachten met betrekking tot het controleren op hoofdluis
- het geven van individuele voorlichting en begeleiding aan die gezinnen waarop een hardnekkige manier hoofdluis voorkomt
- het geven van een ouderbijeenkomst over hoofdluis

Wat doet de school als er hoofdluis heerst?

Inleiding

Hoofdluis is vooral een bedreiging voor de omgeving vanwege het besmettingsgevaar. Op plaatsen waar veel mensen bij elkaar komen kan deze besmetting gemakkelijk van de één naar de ander worden overgebracht. De school is, ongewild, zo'n plaats.

Om een hoofdluisepidemie te voorkomen is het gewenst dat de school regels vaststelt, afspraken maakt met het team en de ouders.

Standaardprocedure

- In de eerste week na iedere vakantie van een week of langer worden alle kinderen van de school gecontroleerd.
- Na iedere zomervakantie wordt het hoofdluisprotocol (regels en afspraken) onder de aandacht gebracht van de (nieuwe) leerkrachten en ouders (artikel nieuwsbrief).
- In de schoolgids worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld van de behandeling thuis als er hoofdluis is geconstateerd en verwijzen we naar onze website, waar het hele protocol op staat.
- De kinderen hangen hun jas in een zgn. luizencape. Deze cape voorkomt dat eventuele hoofdluis zich van jas tot jas kan verspreiden. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat er een lus aan de jas zit, zodat de jas goed kan worden opgehangen. Dit is een taak van de ouder(s)/verzorger(s).
- Indien er sprake is van hoofdluis nemen de kinderen naar de gym en/of het zwemmen een plastic tas en/of zak mee. Daarin kunnen ze hun jas en kleding doen.

Praktische tips voor het team:

- Reinig verkleedkleden en knuffels regelmatig en gebruik ze niet in de periode met hoofdluis. Knuffels e.d. zou je ook 24 uur in de vriezer kunnen doen.
- Bewaar geen pruiken/kammen/hoeden/mutsen in de klas
- Zorg dat de speelkussen van wasbare hoezen zijn voorzien. (wassen op 60 graden)
- Let op bij gym/zwemlessen dat handdoeken, kleding en kammen niet uitgewisseld worden en dat er plastic tassen worden gebruikt voor de jassen en de kleding.
- Evt. de luizencape of plastic tassen meenemen naar excursies e.d

Vervoer

Wij zijn genoodzaakt om bij hardnekkige besmetting maatregelen te nemen in het kader van vervoer met de auto van kinderen naar zwembaden, musea en andere instellingen

- Een kind met hoofdluis wordt door de eigen ouder naar de activiteit gebracht. Indien dit niet kan wordt het kind op school opgevangen.
- Een ouder waarvan het kind hoofdluis heeft vervoert geen andere kinderen in de auto.
- De leerkracht bewaakt of aan dit uitgangspunt invulling wordt gegeven.

Knelpunten

Het knelpunt in de aanpak van hoofdluis is herbesmetting. Een al reeds behandeld kind komt opnieuw in aanraking met hoofdluis waardoor het kind ondanks juist handelen van zijn/haar ouders opnieuw met hoofdluis wordt besmet. Er kunnen verschillende redenen zijn waarom herbesmetting kan plaatsvinden.

- Niet alle ouders behandelen hun kind(eren) tegelijk;
- Ouders controleren hun kind niet of onvoldoende;

Dit heeft niet altijd te maken met desinteresse van de ouder. Vaak heeft het te maken met het niet weten hoe te controleren en het niet herkennen van neten en hoofdluis. Het niet hebben van jeuk hoeft bijvoorbeeld niet te betekenen dat het kind ook geen hoofdluis heeft.

- Ouders behandelen hun kind niet of onvoldoende;

In veel gevallen wordt het kind wel behandeld, maar niet op de juiste wijze. Men vergeet bijvoorbeeld de schoonmaakadviezen of volgt niet precies de gebruiksaanwijzing passend bij het produkt;

- Het taboe;

Ondanks alle voorlichting wordt hoofdluis toch nog vaak geassocieerd met onvoldoende hygiëne. Rondom hoofdluis heerst nog steeds een taboe. Dit leidt ertoe dat ouders niet altijd school of ouders van vriendjes melden dat hun kind hoofdluis heeft. Of ouders durven geen advies te vragen bij onduidelijkheid rondom behandeling van hoofdluis.

Schoolverzuim en leerplicht.

Op grond van de wet is het niet mogelijk een kind met hoofdluis van school te weren. Wel kunnen ouders verzocht worden om eerst hun kind thuis te behandelen en het pas daarna weer de school te laten bezoeken. Op grond van de wet is het tevens niet mogelijk dat ouders hun kinderen thuis houden als er hardnekkige hoofdluis op school heerst.

Bij vragen of problemen hieromtrent is het verstandig contact op te nemen met de leerplichtambtenaar.

Bijlage 1 Hoofdluisbehandeling thuis

Kijk of uw kind hoofdluis heeft

Koop een metalen luizen/ netenkam (Nitcomb-M2 of Nisskakam bij apotheek of drogist)

Controleer uw kind(eren) als volgt op luizen / neten:

- Maak het haar nat
- Was het haar met een gewone shampoo
- Wrijf het natte haar in met veel crème spoeling (niet uitwassen)
- Het haar met de metalen kam goed uitkammen boven de wastafel/ wit papier / sloop
- Regelmatig de kam met een tissue of papieren zakdoek controleren op neten/luizen.
- Hierna het haar weer uitspoelen met water en de kam goed reinigen (na het vinden van hoofdluis/neten met alcohol 70% of in vaatwasser op minstens 60 graden, of 5 minuten kokend water)

Controleer alle gezinsleden en vergeet ook u zelf niet

Als er geen hoofdluis is gevonden

Minimaal gedurende 2 weken dagelijks blijven controleren. Preventief behandelen met een hoofdbestrijdingsmiddel heeft geen zin.

Als er hoofdluis of levende neten zijn gevonden

1. Behandelen met hoofdluisbestrijdingsmiddel (Prioderm, Loxazol, Para speciaal spray, XTLuis lotion)
2. Handel volgens de gebruiksaanwijzing.
3. De behandeling **altijd** na 1 week herhalen.
4. Dagelijks nat kammen met een metalen luizen/netenkam. Het kammen minimaal 14 dagen volhouden.
5. De kam na elke persoon goed schoonmaken.
(Voor het gemakkelijker verwijderen van vastgeplakte neten zijn er speciale crème spoelingen te koop. Ook kan het met een verwarmde oplossing van azijn en water 1:1, waarmee u het haar goed nat maakt. Hierna een vochtige handdoek om het hoofd doen en een kwartier laten intrekken.
6. Vertel het aan ouders van vriendjes/vriendinnetjes en anderen waar uw kind mee omgaat. Denk ook aan eventuele logés, oppas, opa's en oma's en de naschoolse opvang.
7. Schoonmaken. Hiermee begint u gelijktijdig met de hoofdluisbestrijding.
Kleding, jassen, mutsen, beddengoed, sjaals, haarbanden, enz. wassen op minimaal 60 graden.
Spullen die niet gewassen kunnen worden (bijv. knuffels, haarversierselen e.d.) ten minste 1 week in een afgesloten plastic zak bewaren of minimaal 24 uur in de diepvries.
Matrassen, vloerbedekking, meubels, auto e.d. goed stofzuigen.
8. Geef uw kind(eren) naar de gym- en zwembad een grote plastic tas of zak mee, zodat zij de kleren en hun jas daarin kunnen stoppen. De kans dat ze dan via kleding van een ander hoofdluis krijgen, is dan zo klein mogelijk.
9. Indien u moet rijden naar bijv. de gym of met uitstapjes, bedek dan de achterbank van uw auto met een (hoes)laken. Deze kunt u na gebruik ook in een plastic zak afsluiten of op 60 graden wassen.
Op deze manier voorkomt u dat uw eigen auto eventueel met hoofdluis/neten besmet raakt.
10. Wilt u er voor zorgen dat de jas van uw kind(eren) een lus heeft, zodat de jas op een goede manier in de luizencape aan de kapstok kan worden gehangen.

Bijlage 2

Wat te doen bij melding van hoofdluis

- Stap 1 Wanneer er hoofdluis wordt geconstateerd worden de ouders/verzorgers van het betreffende kind direct of diezelfde dag geïnformeerd. De ouder mag het kind direct op halen van school. Het kind dient in ieder geval op de dag van constatering thuis te worden behandeld. (zie voor behandeling bijlage 1) Als er meerdere kinderen met hoofdluis in één gezin zijn, belt (bij voorkeur) de leerkracht van het oudste kind de desbetreffende ouders.
- Stap 2 Wanneer hoofdluis gemeld wordt (door een ouder) dient de betreffende leerkracht het gehele schoolteam op de hoogte te stellen.
- Stap 3 Bij melding van hoofdluis stuurt de leerkracht hierover een mailtje naar alle kinderen van de betreffende groep. In de mail wordt gemeld dat in de groep hoofdluis is geconstateerd en wordt verwezen naar de schoolgids en de website. (zie bijlage3 en 4)
- Stap 4 De school kan verplichten jassen, gymkleding e.d. van een groep waar luizen heersen in een daarvoor bestemde zak aan de kapstok te hangen. Met de gym- en zwemlessen wordt er door de kinderen met hoofdluis een plastic zak gebruikt.
- Stap 5 Een verkleedverbod afkondigen. De verkleedspullen wassen en niet gebruiken tijdens een hoofdluisepidemie. Eventueel de verkleedspullen gedurende 1 week in een plastic zak opbergen.
- Stap 6 Twee weken na de eerste controle vindt een hercontrole plaats bij die kinderen waar hoofdluis/neten zijn ontdekt. Ook de broertjes en zusjes van de besmette leerlingen worden gecontroleerd. Deze hercontroles blijven net zo lang plaats vinden totdat er geen hoofdluis en/of levende neten meer zijn gevonden.
- Stap 7 Indien er behoefte aan informatie bestaat kan de school in overleg met de GGD een informatiebijeenkomst voor de ouders organiseren waarbij de GGD informatie over hoofdluis geeft.
- Stap 8 Als ondanks zorgvuldige behandeling hoofdluis aanwezig blijft op school, geeft de school bij de ouder aan dat de school contact neemt met de GGD. De GGD kan de ouder advies geven of een onderzoek of consult aanbieden. De verpleegkundige van de GGD neemt contact op met de ouder over het hoofdluisprobleem.

Bijlage 3

Aan de ouder(s), verzorger(s) ,

In de groep waar uw kind zit is hoofdluis geconstateerd. Wij willen u dringend verzoeken uw kind de komende tijd goed te (blijven) controleren.

Mocht u hoofdluis (of neten) constateren, wilt u dit dan gaan behandelen en melden bij de leerkracht. Wij hopen hiermee verspreiding zoveel mogelijk te beperken.

De kinderen zullen over enkele weken nog een keer gecontroleerd worden.

Verzoek: Wilt u uw kind(eren) bij gymnastiek of zwemmen een plastic (vuilnis)zak meegeven? Zij kunnen hierin hun kleren stoppen. Hiermee proberen we verdere verspreiding te voorkomen. Bij voorbaat onze dank.

Met vriendelijke groet,

Team HW Heuvelschool

Aan de ouder(s), verzorger(s) ,

In de groep waar uw kind zit zijn neten geconstateerd. Wij willen u dringend verzoeken uw kind de komende tijd goed te (blijven) controleren.

Mocht u hoofdluis (of neten) constateren, wilt u dit dan gaan behandelen en melden bij de leerkracht. Wij hopen hiermee verspreiding zoveel mogelijk te beperken. De kinderen zullen over enkele weken nog een keer gecontroleerd worden.

Verzoek: Wilt u uw kind(eren) bij gymnastiek of zwemmen een plastic (vuilnis)zak meegeven? Zij kunnen hierin hun kleren stoppen. Hiermee proberen we verdere verspreiding te voorkomen. Bij voorbaat onze dank.

Met vriendelijke groet,

Team HW Heuvelschool

Aan de ouder(s), verzorger(s) ,

In de groep waar uw kind zit zijn neten geconstateerd. Wij willen u dringend verzoeken uw kind de komende tijd goed te (blijven) controleren.

Mocht u hoofdluis (of neten) constateren, wilt u dit dan gaan behandelen en melden bij de leerkracht. Wij hopen hiermee verspreiding zoveel mogelijk te beperken. De kinderen zullen over enkele weken nog een keer gecontroleerd worden.

Verzoek: Wilt u uw kind(eren) bij gymnastiek of zwemmen een plastic (vuilnis)zak meegeven? Zij kunnen hierin hun kleren stoppen. Hiermee proberen we verdere verspreiding te voorkomen. Bij voorbaat onze dank.

Met vriendelijke groet,

Team HW Heuvelschool

Bijlage 5

Aankondiging extra controle hoofdluis

HOOFDLUIS

Geachte ouder/verzorger,

Naar aanleiding van nieuwe meldingen van hoofdluis op school wil de ouderwerkgroep een **extra controle** op hoofdluis uitvoeren in de groep van uw kind.

De controle zal uitgevoerd worden op

Als er hoofdluis bij uw kind geconstateerd wordt neemt de contactpersoon contact met u op.

Met vriendelijke groet,

Team HW Heuvelschool

Bijlage 6

“Hoofdluis heeft niets met wassen te maken”.

Hoofdluis komt in de beste families voor.

Sommige mensen denken dat je alleen hoofdluis krijgt als je je niet wast. Maar dat is helemaal niet zo! Hoofdluizen vinden een schoon gewassen hoofd ook lekker.

Iedereen kan hoofdluis krijgen en dat is geen schande.

Hoofdluizen verplaatsen zich lopend. Ze lopen van het ene hoofd naar het andere. Als kinderen met elkaar spelen komen ze vaak met hun hoofden dicht bij elkaar. De luizen kunnen dan overlopen. Vandaar dat vooral kleine kinderen makkelijk hoofdluis krijgen.

Wat zijn luizen en neten?

Op warme plekjes van het hoofd leggen ze eitjes(neten) die ze vastplakken aan een haar, vlak bij de hoofdhuid. U kunt de neten vinden achter de oren, in de nek en onder de pony. Neten hebben een wit-gele kleur en lijken op roos. Maar neten zitten vastgekleefd aan het haar. Roos zit los en valt zo uit het haar. Na een paar dagen komt uit de neet een luis te voorschijn. Deze luis kan na ongeveer 10 dagen ook weer eitjes(neten) leggen. Zo neemt het aantal luizen op een hoofd snel toe.

Hoe merk je dat je hoofdluis hebt?

Als je een paar luizen hebt, merk je in het begin niets. Echter, hun aantal neemt snel toe en dan kun je eventueel jeuk krijgen. Wilt u het zover niet laten komen, controleer dan regelmatig op hoofdluis.

Regelmatig controleren op hoofdluis

Hiervoor kunt u het beste een luizenkam gebruiken. Kam het haar met de luizenkam uit boven een wit vel papier of boven de wasbak. Als u luizen vindt, spoel ze dan weg. Controleer direct na elkaar alle gezinsleden. Herhaal de controle iedere week.

Vertel het op school

Luizen krijgen is geen schande. Ze komen gewoon overlopen van de een op de ander en dat kan overal gebeuren en iedereen overkomen.

Maar vervelend zijn die luizen wel. Zorg daarom dat ze zo min mogelijk kans krijgen. Waarschuw de leerkracht van de school als u hoofdluis hebt gevonden. De leerkracht kan dan de ouders van de andere kinderen van die klas vragen hun kind(eren) extra te controleren en zondig te behandelen.

In het protocol dat op de website staat kunt u meer informatie over hoofdluis lezen. Hierin staat ook hoe u de luizen kwijt kunt raken.

Zo blijven we met zijn allen de luizen de baas!!